

SOPHIE VAN REETH

*liefste
ineke*

*Een liefdesbrief voor iedereen die zich
(soms) niet geliefd voelt*

MANTEAU

VOORWOORD

Oktober 2023

Voor ze me aan Ineke had voorgesteld, dacht ik dat het een kwestie van tijd was alvorens Marie er niet meer zou zijn.

Sinds mijn veertiende had ik met Marie op school gezeten, en haar van het ene verdriet in het andere zien vallen. In het middelbaar hadden we nooit echt veel contact met elkaar. Ze lachte steeds terug naar mij wanneer onze blikken elkaar kruisten op de gang, maar op het eerste gezicht hadden we vrijwel geen raakvlakken. Ik leefde in mijn eigen wereld, met vrienden die misschien niet populair, maar wel oprecht goed voor mij waren. Ondertussen zag ik haar vanop een afstand telkens opnieuw toenadering zoeken tot mensen die de intensiteit en liefde die zij in hen wilde investeren nooit zouden kunnen beantwoorden. Ik had haar verslagenheid moeten opmerken voordat ze afdaalde in haar eetstoornis, maar ik zou overdrijven, mocht ik stellen dat ik het op die leeftijd had gezien.

Pas na het middelbaar zag ik haar frequenter omdat we in dezelfde vriendengroep waren beland. Van de zijlijn zag ik haar de ene therapie na de andere proberen – geregeld met de boodschap dat ze het echt meende om te willen herstellen. Mijn ontging het echter niet dat ze telkens later aansloot als we op restaurant gingen omdat ze ‘thuis al gegeten had’, een glas wijn

met ijsblokjes bestelde, en dat die ijsblokjes wellicht het enige was dat ze die dag zou ‘eten’.

Marie gaat het niet halen, dacht ik vaak. Ik wilde er wel voor haar zijn, maar ik kon toch niemand dwingen om te willen leven? Misschien is dat de reden waarom ik er onbewust voor koos om niet té dichtbij te komen. Dan zou dat verlies des te harder aankomen, en ik vond van mezelf niet dat ik over de draagkracht beschikte om zoiets te kunnen verwerken. Het is pijnlijk om uit te spreken dat ik misschien ergens al afscheid van haar aan het nemen was, nog voor onze vriendschap goed en wel was begonnen – vooral nu ik besef dat Marie, meer dan wat ook, liefde nodig had op dat moment.

Toen ik in mijn vriendengroep uitsprak dat ik een boek zou schrijven over seksueel geweld omdat ikzelf een trauma had opgelopen, vond ik voor het eerst een heel tastbare gelijkennis tussen Marie en mij. Eigenlijk is het gek om te beseffen dat het verdriet dat zo essentieel is in dit boek net datgene is wat de initiële basis is geweest voor onze vriendschap. Ik denk niet dat ik het als een zilveren randje wil benoemen – ik weiger die pijn te romantiseren –, maar het was wel positief dat we elkaar hierin konden vinden.

Ineke leerde ik pas veel later kennen. Met haar heb ik tijdens mijn opleiding geschiedenis een semester lang in de aula gezeten. Ik ben er me echter nooit bewust van geweest tot ik dat achteraf vernam, enige tijd nadat Marie me aan haar had voorgesteld. Ineke viel niet op, wilde niet opvallen, en vertoefde in een andere vriendengroep dan ik. Hoewel ik aanvankelijk niet wist wat ik moest denken, was ik haar vooral dankbaar voor

de levenslust die ze in Marie leek te ontketenen. Nu ben ik blij dat ik haar, net zoals Marie, een van mijn beste vriendinnen mag noemen.

‘Wil jij een boek schrijven over mijn Ineke?’ Toen Marie me die vraag stelde, kon ik haast niet weigeren. Zowel Ineke als Marie zijn de afgelopen jaren ontzettend belangrijk voor me geworden. ‘Laat me even nadenken. Jullie verhaal is een belangrijk verhaal om te vertellen, maar ik wil het wel juist doen. Als ik het goed breng, kan het niet alleen voor Ineke, maar ook voor andere mensen iets doen. Wie weet kan het dan wel iemand helpen’, zei ik haar. Na een week wist ik hoe het boek zou beginnen en eindigen, en wat de rode draad moest zijn tijdens de gesprekken die ik gedurende een jaar met Marie en Ineke op bijna wekelijkse basis zou voeren.

Dit boek kaart zware thema’s aan, zoals eetstoornissen, zelfverminking, depressie, zelfmoord, maar in mijn ogen is dat niet de essentie. Er staat iets anders veel centraler in dit verhaal: het gevoel het niet te verdienen om geliefd te zijn, een sentiment waarmee niet alleen Ineke en Marie vertrouwd zijn. Ik stelde mijn concept voor aan Marie, en we waren vrijwel meteen vertrokken. Dat bracht me echter snel bij wat dit boek voor mij betekent: het feit dat ik een vlammende, fucking hypocriet ben.

Mijn onvermogen om me geliefd te voelen heeft ook mij de afgelopen jaren parten gespeeld. Bij mij vertaalde zich dat niet in een heel tastbare zelfhaat. Ik heb me nooit gesneden of me van het leven proberen te beroven. Als ik mezelf al schade heb willen berokkenen, heb ik dat ongetwijfeld op een meer ver-

doken en ‘sociaal wenselijke’ manier gedaan. En vaak deed ik dat zelfs zonder het goed te beseffen. Ik gaf er een komische draai aan, ‘voor het plot’ in mijn levensverhaal – alsof een interessant plot een excuus is om me slecht te (laten) behandelen. Impliciet denk ik dat ik hier doelbewust voor koos. Als anderen me pijn zouden doen, moest ik het zelf niet meer veroorzaken.

Het is natuurlijk allemaal relatief, en mijn copingmechanismes zijn aanzienlijk minder dodelijk dan een acute eetstoornis, maar je hoeft niet graatmager of zichtbaar suïcidaal te zijn om je diepongelukkig te voelen. Dat weet ook elke persoon die ‘herstelde’ van een eetstoornis, of iedereen die nooit heeft voldaan aan het stereotiepe, ziekelijk magere beeld. Een eetstoornis gaat trouwens niet om je gewicht, maar om wat er in je hoofd omgaat. Ziek zijn in de zin van een eetstoornis betekent daarbij niet per se dat je mager wil zijn, maar dat je controle zoekt omdat je die op andere vlakken in je leven niet vindt.

Een eetstoornis zoals Ine en Marie die hebben gekend, is voor mij niet helemaal herkenbaar. Het gevoel dat ik controle zoek en het moeilijk vind om geliefd te zijn, is dat helaas wel. En ik denk dat dat voor veel mensen het geval is.

Het verhaal van Marie en Ine is uniek in de manier waarop ze elkaar gevonden hebben, maar universeel wanneer we kijken naar de gevoelens die achter hun handelen schuilen. Hoe je hiermee omgaat, is dan weer eerder een individueel gegeven. Misschien ontwikkel je een eetstoornis, misschien hecht je je enkel aan mensen van wie je diep vanbinnen weet dat ze nooit voor jou zullen kiezen. Misschien is het eenvoudiger om troost

te zoeken in verdoovende middelen dan om oog in oog te staan met het besef dat jij jezelf het geluk niet gunt dat je eigenlijk wel verdient. Misschien duw je mensen weg die de beste bedoelingen met jou hebben, of streef je zo'n onmogelijke perfectie na dat je nooit zal kunnen voldoen aan de maatstaf die je voor jezelf hebt gesteld. Het zijn allemaal uiteenlopende copingmechanismes, maar in veel gevallen komen ze voort uit hetzelfde gevoel van eenzaamheid en verslagenheid.

Liefste ineke is een verhaal van hoop voor iedereen die de hoop weleens heeft willen opgeven. Het is een ode aan de liefde, en aan iedereen die ooit het gevoel heeft gehad dat ze die niet verdienen.

Dit boek schrijven voelde initieel hypocriet aan, want wie ben ik om mensen te vertellen dat ze het verdienen om geliefd te zijn als mijn eigen keuzes dat niet weerspiegelen? Maar misschien ben ik te hard voor mezelf. Misschien zijn we dat allemaal weleens. Slechts enkelen hebben me al laten afdwalen van mijn cynische perceptie van liefde, maar als er twee mensen zijn die bewijzen dat het allemaal toch niet zo uitzichtloos hoeft te zijn, dan zijn dat Marie en Ine. Want heel onverwachts kan je wel eens iemand ontmoeten die je naar jezelf laat kijken, en laat zien dat de wereld toch niet altijd zo donker is als ze lijkt.

SOPHIE VAN REETH

Om privacyredenen zijn sommige namen in dit boek gewijzigd.

© 2025 Uitgeverij Manteau / Standaard Uitgeverij nv, Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Sophie Van Reeth

www.standaarduitgeverij.be
info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland
New Book Collective, Utrecht
www.newbookcollective.com

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnames of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd besteed, kan de redactie of de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze publicatie zou kunnen voorkomen.

Eerste druk april 2025

ISBN 978 90 223 4103 2
D/2025/0034/230
NUR 740/770

Tekst

Sophie Van Reeth

Omslagontwerp & vormgeving binnenwerk

Leen Depooter – quod. voor de vorm.

Omslagfoto

fotobooth Fotomuseum Antwerpen

Auteursfoto

Pippa Carnier in Cinema Cartoons

Familiefoto's binnenwerk

familiearchief Marie en Ineke

Trouwfoto's Marie & Ineke

Louka Eben
